

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2014 - 2016 (ESITYS YHTYMÄKOKOUKSELLE) (PÖYDÄLLÄ)

Hallitus § 126

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Raimo Inkinen
Talousjohtaja Pekka Hänninen, p. 09 15611

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio ja samassa yhteydessä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi), joista ensimmäinen on talousarviovuosi.

Talousarviossa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydetävä jäsenkuntien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Alustava taloussuunnitelmaehdotus käsiteltiin HSY:n hallituksessa 14.6.2013, jonka jälkeen se lähetettiin jäsenkuntiin. Kuntia pyydettiin antamaan lausuntonsa 30.8.2013 mennessä. Lopullisessa taloussuunnitelmaesityksessä on huomioitu kuntien lausunnot keskeisiltä osiltaan ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän ja syksyn aikana tapahtuneista muutoksista aiheutuvia tarkennuksia.

Tavoitteet

HSY:n strategiassa on määritelty HSY:n perustehtävä sekä visio ja strategiset päämäärät vuoteen 2015. Tavoitteet johdetaan strategisista päämääristä ja ne ryhmitellään strategian viiden näkökulman alle: Yhteiskunnallinen vaikuttavuus, asiakasvaikuttavuus, talouden hallinta, prosessit ja rakenteet, henkilöstön uudistuminen ja työkyky.

Toiminta- ja taloussuunnitelmassa on esitetty sekä yhtymätason strategiset tavoitteet että toimialojen ja tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet mittareineen suunnitelmakaudelle ja talousarviovuodelle.

Suoritteet

Vuonna 2014 veden tuotannon arvioidaan olevan 92,4 miljoonaa m³, josta laskutettava myynti on 72,8 miljoonaa m³. Veden käyttäjien määrän HSY:n toiminta-alueella ennustetaan lisääntyvän noin 1,0 % vuodessa asukasmäärien kasvusta aiheutuen. Samanaikaisesti asukkaiden vedenkäytön ennakoidaan laskevan vuosittain noin 0,6 %, jolloin veden kokonaiskäyttö kasvaa suunnitelmakaudella vuosittain noin 0,4 %.

Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamolla käsiteltävien jätevesimäärän arvioidaan vuonna 2014 olevan yhteensä 134,1 miljoonaa m³, josta 119,2 miljoonaa m³ on HSY:n toiminta-alueelta ja 14,9 miljoonaa m³ muualta.

Asiakaskiinteistöiltä kuljetettavien seka- ja biojättemäärien arvioidaan kasvavan suunnitelmakaudella vuosittain noin 1 % asukasluvun kasvun myötä. Suunnitelmakaudella aloitetaan kiinteistöiltä lasin, metallin ja kartongin li-

säksi sako- ja umpikaivolietteen kuljetukset, jotka käynnistyvät HSY:n järjestäminä vuonna 2016 ja kasvattavat tuolloin jätekuljetuksia n. 8 % edellisestä vuodesta.

Sortti-asemien asiakasmäärän ennakoidaan kasvavan 2 % vuodesta 2013 vuoteen 2016 mennessä. Tällöin asiakaskäyntejä olisi vuodessa 363 000. Vantaan Ruskeasantaan rakennettava Sortti-asema otetaan käyttöön vuoden 2015 keväällä.

Vantaan Energia Oy:n jätevoimala otetaan käyttöön keväällä 2014, jolloin HSY aloittaa energiahyödyntämiseen soveltuvien sekajätteiden toimittamisen laitokselle. Sekajätteen loppusijoittaminen Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksessa päättyy ja kaatopaikalle loppusijoitettava jätemäärä pienee merkittävästi. Samalla Ämmäsuolla aloitetaan jätevoimalan kuonien ja tuhkien käsittely. Suunnitelmakaudella käynnistetään myös paalatus polttoaineen toimitukset jätevoimalalle.

Henkilöstö

Suunnitelmakaudelle 2014 - 2016 henkilöstönäkökulman strategiseksi tavoitteiksi esitetään:

- strategisen osaamisen kuvaaminen ja sitä tukevien osaamisen kehittämisen toimintatapojen toimeenpano
- HSY:n lisääntynyt tunnettuus ja nykyistä parempi yhteisökuva ja työnantajakuva sekä
- työhyvinvoinnin edistäminen.

Aikaisempien vuosien tapaan henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu alkusyksyllä tehdyssä henkilöstösuunnitelmassa.

Käyttötalous

HSY:n toimintatulot vuonna 2014 ovat 346,8 miljoonaa euroa, 9,3 miljoonaa (2,8 %) enemmän vuoden 2013 talousarvioon verrattuna.

Vuodelle 2014 on yhtenäistettyihin veden ja jäteveden taksoihin tehty 3,0 prosentin reaalin yksikköhintojen korotus 1,9 % indeksikorotuksen lisäksi. Vuosille 2015 ja 2016 on tehty 2,0 % reaalikorotukset. Yksikköhintojen korotukset perustuvat yhtymäkokouksen 16.11.2012 hyväksymän investiohjelman yhteydessä laadittuun talousmalliin. Korotuksilla katetaan tulevien vuosien korkeasta investointitasosta seuraavia kasvavia poistoja ja rahoituskuluja.

Jätehuollon asiakaskiinteistöjen maksuihin esitetään keskimäärin 5,9 %:n korotusta vuodelle 2014. Hintojen korotustarve aiheutuu v. 2014 investointien rahoittamisen lisäksi arvioidusta 2 % kuljetuskustannusten noususta sekä jätteen käsittelyyn liittyvistä muutoksista. Suurimmat investointihankkeet vuonna 2014 ovat biojätteen mädätyslaitos Ämmäsuolla ja Ruskeasannan Sortti-aseman rakentaminen. Kiinteistöjen jätemaksuilla katetaan myös kotitalouksien lisääntyvien maksuttomien ja alikatteellisten palveluiden kuluja. Näitä ovat kierrätyspisteverkosto, Sortti-asematoiminta, kotitalouksien vaarallisen jätteen keräys sekä lakisääteinen jäteneuvonta.

HSY:n toimintamenot vuonna 2014 ovat 190,9 miljoonaa euroa eli 0,04 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2013 talousarviossa. Reaalisesti menot pienenevät 2 %. Suunnitelmakaudella näkyy Vantaan Energian vuonna 2014 käynnistyvän jätevoimalan vaikutus kulurakenteessa jäteveron vähentämisenä ja palveluiden ostojen kasvuna.

Toimintatulojen ja -menojen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2014 on 157,5 miljoonaa euroa (45,4 % toimintatuloista), kun se vuonna 2013 talousarvion mukaan on 147,8 miljoonaa (43,6 %). Toimintakate paranee koko suunnitelmakauden ajan ollen 170,1 miljoonaa (47,7 %) vuonna 2016. Nettorahoitusmenot kasvavat tasaisesti koko suunnitelmakauden ajan ollen vuonna 2014 yhteensä 69,4 miljoonaa euroa, 0,8 miljoonaa vuotta 2013 enemmän. Kasvu johtuu vieraan pääoman kasvusta. Rahoitusmenoista 63,0 miljoonaa on jäsenkuntien perustamislainoista maksettavia korkoja.

Toimintakatteen ja rahoituserien erotuksena syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2014 vuosikate on 88,1 miljoonaa euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 150,9 miljoonaa. Vuosikate paranee koko suunnitelmakauden ajan, mutta siitä huolimatta investointien rahoittamiseksi joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 217 miljoonaa.

Tilikauden tulos vuonna 2014 on vuosikatteesta vähennettävien käyttöomaisuuspoistojen jälkeen 0,4 miljoonaa ylijäämäinen, kun tulos edellisenä vuonna oli 3,5 miljoonaa euroa alijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten purkamisesta aiheutuvien tilinpäätöskirjausten jälkeen tilikauden ylijäämä on 1,3 miljoonaa. Suunnitelmavuosina tuloksen arvioidaan paranevan merkittävästi.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat yhtymäkokouksen 16.11.2012 hyväksymään investointiohjelmaan 2013 - 2022, jota on päivitetty suunnitelmakaudelle aiemmilta vuosilta siirtyneiden tai aikaistuneiden hankkeiden osalta. Keskimääräiset investoinnit vuosina 2012 - 2016 ovat 124,5 miljoonaa euroa.

Kaupunkilähtöiset toiminta-alueen laajentumiseen liittyvät investoinnit toteutetaan yhteistyössä jäsenkaupunkien kanssa niiden määrittämässä aikataulussa. Keskeisiä rakentamisalueita Helsingissä ovat Jätkäsaari, Kalasatama ja Kruunuvuorenranta. Espoossa merkittävimpiä kohteita ovat Tapiolan keskus ympäristöineen, Kivenlahti, Saunaniemi, Kauklahti, Nupurinkallio, sekä Perusmäki. Vantaalla rakentamisen painopiste on Kivistössä, Keimolanmäessä sekä Tikkurilan keskustassa. Haja-asutusalueiden vesihuoltokohteista merkittävin on Espoossa sijaitseva Viiskorpi-Pakankylän alue.

Vesihuoltolähtöisten investointien suunnitelmakauden painopisteinä ovat vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen ja runkovesijoitohankkeet. Suunnitelmakaudella käynnistyy myös Blominmäen jätevedenpuhdistamon toteuttaminen.

Jätehuollon investointiohjelman 2013 - 2022 merkittävin yksittäinen investointihanke on vuosina 2013 - 2014 Ämmässuolle rakennettava biojätteen

mädätyslaitos. Investoinnilla lisätään biojätteestä saatavan uusiutuvan energian määrää samalla parantaen biojätteen käsittelylaitosten käytettävyyttä.

Suunnitelmakaudella Sortti-asemaverkosto laajentuu Vantaalle ja Kirkkonummelle. Vantaan Ruskeasannan Sortti-aseman rakentaminen aloitettiin vuonna 2013 maaperän vahvistustöillä. Tontin esirakennustöiden vuoksi varsinaisiin Sortti-aseman rakennustöihin päästään vasta vuoden 2014 puolella.

Rahoitus

Jäsenkuntien perustamislainojen (1,2 miljardia euroa) lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua lainaa vuoden 2013 lopussa 176 miljoonaa euroa, mikäli loppuvuoden 2013 investoinnit toteutuvat suunnitellusti. Kolmen ensimmäisen toimintavuoden 2010 - 2012 jälkeen kuntayhtymän velkamäärä pysyi suunnilleen muuttumattomana, mutta velkaantuminen lisääntyy nyt suunnittelukaudella selvästi. Ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 304 milj. euroa.

HSY:n omavaraisuusaste heikkenee koko suunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2016 lopussa 23,3 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 24,9 %.

Sitovat määrärahat vuonna 2014

Vesihuolto	
Toimintamenot *)	87 478 816
Investointimenot (netto)	103 466 000
Jätehuolto	
Toimintamenot *)	85 718 036
Investointimenot (netto)	26 635 000
Seutu- ja ympäristötieto	
Kuntaosuudet	4 160 000
Toimintamenot *)	3 942 352
Investointimenot (netto)	680 000
Tukipalvelut	
Toimintamenot	6 108 665
Investointimenot (netto)	400 000
Kuntayhtymän johto, ohjaus ja kehittäminen sekä asiakaspalvelu	
Toimintamenot	10 319 330
Investointimenot (netto)	1 360 000

*) Ilman kuntayhtymän hallinnon ja tukipalveluiden sekä seutu- ja ympäristötiedon sisäisiä veloituksia.

Ehdotus (RI)

Hallitus päättää

- a esittää yhtymäkokoukselle hyväksyttäväksi Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2014 - 2016 liitteen mukaisena,
- b esittää edelleen yhtymäkokoukselle, että se päättäisi sitovat määrärahat seuraavasti:

Vesihuolto

Toimintamenot *)	87 478 816
Investointimenot (netto)	103 466 000

Jätehuolto

Toimintamenot *)	85 718 036
Investointimenot (netto)	26 635 000

Seutu- ja ympäristötieto

Kuntaosuudet	4 160 000
Toimintamenot *)	3 942 352
Investointimenot (netto)	680 000

Tukipalvelut

Toimintamenot	6 108 665
Investointimenot (netto)	400 000

Kuntayhtymän johto, ohjaus ja kehittäminen sekä asiakaspalvelu

Toimintamenot	10 319 330
Investointimenot (netto)	1 360 000

*) Ilman kuntayhtymän hallinnon ja tukipalveluiden sekä seutu- ja ympäristötiedon sisäisiä veloituksia.

- c esittää edelleen yhtymäkokoukselle, että se päättäisi valtuuttaa hallituksen ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa vuoden 2014 talousarvion puitteissa enintään 63 600 000 euroa.

Käsittely

Hallitus kävi asiasta keskustelun, jonka aikana puheenjohtaja Matti Enroth ehdotti asian jättämistä pöydälle hallituksen ylimääräiseen kokoukseen 5.11.2013 klo 17.00.

Päätös

Hallitus päätti yksimielisesti

- a jättää asian pöydälle ja
- b pitää ylimääräisen kokouksen tiistaina 5.11.2013 klo 17.00 Royal at Crowne Plazassa.

Liite

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2014 - 2016

Hallitus

Esittelijä Toimitusjohtaja Raimo Inkinen
Valmistelija Talousjohtaja Pekka Hänninen, p. 09 15611

Ehdotus (RI) Kuten kokouksessa 18.10.2013.

Käsittely: Hallitus kävi asiasta keskustelun, jonka aikana jäsen Mirka Vainikka, jäsen Terhi Koulumiehen kannattamana ehdotti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi siten, että:

- vesihuollon investointitasoa nostetaan riittäväksi nykytasosta,
- vesi- ja jätehuollon taksoja korotetaan vain yleisen kustannustason mukaisesti,
- tuottavuuskehitys on kuvattu nykyistä selkeämmin,
- hallitus velvoittaa toimitusjohtajan neuvottelemaan jäsenkuntien kanssa jäsenkunnille maksettavan koron alentamisesta viidestä prosentista yhteen prosenttiin sekä
- hallinto säilytetään nykytasolla eikä menoja lisätä.

Jäsen Antti Vuorela ja varajäsen Lauri Ant-Wuorinen ilmoittivat kannattavansa palautusehdotusta. Jäsen Markku J. Jääskeläinen ja jäsen Kati Tyystjärvi vastustivat palautusehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu ja vastustettu palautusehdotus, totesi puheenjohtaja jouduttavan äänestämään. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä kannatti käsittelyn jatkamista kuusi jäsentä (Jääskeläinen, Kauppinen, Kuikka, Lahti, Portin ja Tyystjärvi) sekä asian palauttamista kahdeksan jäsentä (Koulumies, Krabbe, Kuusisto, Sademies, Vainikka, Vuorela, varajäsen Ant-Wuorinen ja puheenjohtaja Enroth), joten hallitus oli päättänyt palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi jäsen Vainikan esittämin ehdotuksin.

Päätös: Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi.

Pöytäkirjamerkintä 1: Jäsen Sirpa Kauppinen ilmoitti pöytäkirjaan merkittäväksi seuraavan lausuman:

Valmistelussa on otettava huomioon seuraavat seikat:

- velkakehitys on pidettävä kurissa
- erityisesti vesihuollon käyttövarat on korotettava tasolle, jolla voidaan:
  - ohjata kulutusta vedensäätöön,
  - vähentää velkaantumista,
  - kuntien kustannukset eivät nouse ja
  - kustantaa investointivelkaa

Saastuttaja maksaa -periaate.

Jos nyt ei koroteta, niin korotus on tulevaisuudessa kohtuuton.

Pöytäkirjanmerkintä 2: Jäsen Kari Kuusisto ilmoitti pöytäkirjaan merkittäväksi seuraavan lausuman:

Kuntien lausunnoissa esitetyistä muutosehdotuksista on valmistelussa laadittava muistio, jossa yksityiskohtaisesti ilmoitetaan, miten kuntien ehdotukset on otettu huomioon päätösehdotuksen valmistelussa.

Liite

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2014 - 2016